

STORTINGET

Innst. 141 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:29 S (2024–2025) og Dokument 8:33 S (2024–2025)

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Dag-Inge Ulstein og Olaug Vervik Bollestad om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjenester og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Himanshu Gulati og Tor André Johnsen om at julegudstjenester må forankres i opplæringsloven

Til Stortinget

Bakgrunn

Dokument 8:29 S (2024–2025)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i opplæringslova som presiserer at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skolegudstjenester.
- Stortinget ber regjeringen sørge for at alle elever får tilbud om å delta på skolegudstjeneste, så fremt lokale kirker har ønske om å invitere.»

Dokument 8:33 S (2024–2025)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor anledningen til å avholde julegudstjenester forankres i opplæringsloven.»

Det vises til dokumentene for nærmere redegjørelse for forslagene.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens behandling

Kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun har uttalt seg om forslagene i brev av 8. januar 2025. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen har invitert til å gi skriftlige høringsinnspill om de to representantforslagene. Høringsinnspillene er tilgjengelige på sakenes sider på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Øystein Mathisen, Lise Selnes og Elise Waagen, fra Høyre, Margret Hagerup, Linda Hofstad Helleland og Kari-Anne Jønnes, fra Senterpartiet, Eivind Drivenes, Kjerstin Wøyen Funderud og Marit Knutsdatter Strand, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati, fra Sosialistisk Venstreparti, Grete Wold, fra Rødt, lederen Hege Bae Nyholt, og fra Venstre, Abid Raja, viser til representantforslagene.

Komiteen viser til at skolegudstjenester har lange tradisjoner i norsk skole. Slike gudstjenester kan gi elevene innsikt i og forståelse for en del av norsk kulturarv. Samtidig understreker komiteen at gjennomførin-

gen må ivareta alle elevers rettigheter og respektere den enkelte families tro eller livssyn.

Komiteen viser til at deltagelse i skolegudstjenester alltid skal være basert på frivillighet og med gode alternative opplegg for elever som ikke ønsker å delta. Skolene må sikre tydelig informasjon til foreldre og elever og organisere både skolegudstjenester og likeverdige alternativer på en inkluderende måte. Informasjon om skolegudstjenester må gis samtidig med det alternative tilbudet til elevene som ikke skal delta på skolegudstjeneste.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at tilbud om skolegudstjenester er godt forankret i opplæringslova, og at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten for å gjennomføre for eksempel skolegudstjenester. Dette framgår av lovens forarbeider og nylig revidert veileder. At skolegudstjenester er lov, ble også klart presisert av Utdanningsdirektoratet i et brev utsendt til alle landets kommuner før jul. Disse medlemmer påpeker at skolegudstjenester kan være en viktig arena for formidling av norsk kultur og tradisjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Venstre, mener at skolegudstjenester kan være en viktig del av skolens formidling av norsk kultur og tradisjon, samtidig som det må respekteres at Norge er et mangfoldig samfunn med ulike tros- og livssyn. Flertallet støtter at skoler kan delta på gudstjenester i forbindelse med høytider som en del av kulturformidlingen, men det må alltid være frivillig og med gode alternative opplegg for elever som ikke ønsker å delta.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre, peker på at skolegudstjeneste har en lang tradisjon i Norge og bidrar til å gi kjennskap og opplevelser av hvordan høytidene markeres i Norge. Disse medlemmer støtter derfor intensjonen om at alle elever får tilbud om å delta på skolegudstjeneste, men mener det ikke er nødvendig å regulere dette ut over dagens ordning om at skolen kan avgjøre om de skal takke ja til samarbeid eller ikke. Disse medlemmer har tiltro til at kommuner og fylkeskommuner foretar fornuftige vurderinger i disse spørsmålene. Disse medlemmer mener derfor det er tilstrekkelig med en nasjonal veileder som er tydelig på hvordan det best kan legges til rette for at elevene skal kunne delta på skolegudstjeneste i forbindelse med julehøytiden.

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Venstre viser til at skulegudsteneste tradisjonelt har vore ein del av den norske skulen og ein arena for formidling av kultur og tradisjon. Samstundes er det også viktig å ta omsyn til at

stadig fleire elevar i skulen høyrer til andre trus- og livssynssamfunn.

Desse medlemmene meiner at elevar i Norge har godt av å læra om ulike religionar, og at det å vera til stades under religiøse seremoniar kan vera både fagleg relevant og fungera godt som eit avbrekk frå den tradisjonelle undervisinga. Likevel er det viktig at forbudet mot forkynning, jf. opplæringslova § 14-5, blir respektert.

Desse medlemmene ser ikkje noko problem i at elevar deltek på skulegudsteneste som ein del av opplæringa innan religion, så lenge det blir presentert objektivt, kritisk og pluralistisk, slik det går fram av § 14-7 i opplæringslova.

Endring i opplæringslova

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at det har vært uklarheter om skolegudstjenester skal unntas fra opplæringslovas forbud mot forkynnelse, til tross for at det i Innst. 442 L (2022–2023), jf. Prop. 57 L (2022–2023), ble lagt til grunn at Utdanningsdirektoratets veileder fra 2018, og Læreplanverkets Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen kapittel 1.2, tydeliggjør skolens mulighetsrom for å tilby skolegudstjenester. Disse medlemmer ser at det kan oppstå uklarheter når veilederen ikke presiserer at skolegudstjenester utgjør et unntak fra opplæringslova § 14-5 om forbud mot forkynnelse. Disse medlemmer mener det kan være hensiktsmessig å presisere at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skolegudstjeneste.

Disse medlemmer støtter forslaget om at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en sak hvor anledningen til å avholde skolegudstjenester forankres i opplæringslova. Subsidiært bør det presiseres tydeligere i veilederen at dette utgjør et unntak fra forbudet mot forkynnelse.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til Dokument 8:33 S (2024–2025) og begrunnelsen der.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor anledningen til å avholde julegudstjenester forankres i opplæringslova.»

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Venstre ser ikkje noko behov for å endra opplæringslova. Skulle det vera uklart om skulegudsteneste er unntatt forbudet mot forkynning, bør dette eventuelt tydeleggjerast gjennom Utdanningsdirektoratet sin rettleiar frå 2018.

Desse medlemene vil derimot leggja til at slike unntak også skal gjelda for deltaking i andre seremoniar i regi av trus- og livssynssamfunn der desse blir brukt som del av undervisinga i faget. Slike besøk bør også vera tema for vidare kritisk diskusjon i klasseromma, og det er viktig å understreka elevane sin rett til å reservera seg frå delta på religiøse seremoniar, jf. opplæringslova § 14-6. I slike tilfelle er det også viktig å sikra gode alternative tilbud til desse elevane.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor anledningen til å avholde julegudstjenester forankres i opplæringslova.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslagene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Dokument 8:29 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Dag-Inge Ulstein og Olaug Vervik Bollestad om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjenester – vedtas ikke.

II

Dokument 8:33 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Himanshu Gulati og Tor André Johnsen om at julegudstjenester må forankres i opplæringsloven – vedtas ikke.

Oslo, i utdannings- og forskningskomiteen, den 11. februar 2025

Hege Bae Nyholt

leder

Kari-Anne Jønnes

ordfører

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/7678-

Dato
8. januar 2025

Representantforslag 29 S (2024-2025) om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjenester og representantforslag 33 S (2024-2025) om at julegudstjenester må forankres i opplæringsloven

Representantforslag 29 S (2024-2025) punkt 1 og representantforslag 33 S (2024-2025) om at julegudstjenester må forankres i opplæringsloven

Representantene Ropstad, Ulstein og Bollestad ber regjeringen fremme forslag om endringer i opplæringslova som presiserer at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skolegudstjenester, og representantene Gulati og Johnsen ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor anledningen til å avholde julegudstjenester forankres i opplæringsloven.

Anledningen til å tilby elevene å delta på julegudstjenester er allerede forankret i opplæringsloven. At forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skolegudstjenester framgår av lovens forarbeider og veiledning som finnes tilgjengelig på Utdanningsdirektoratets hjemmesider, se udir.no.

Etter flere mediasaker om temaet før jul la direktoratet 27. november også ut artikkelen «[Presisering om skolegudstjenester](#)» på nettsidene sine, slik at det ikke skal være grunnlag for usikkerhet rundt adgangen til å tilby elever å delta på skolegudstjeneste. Denne presiseringen ble det også henvist til i epost fra direktoratet til alle kommuner og fylkeskommuner.

Det stemmer ikke at justeringen i bestemmelsen om forkynnelse i opplæringsloven betyr at det ikke lenger er tillatt å gi tilbud om å delta i skolegudstjenester. I den nye loven er det tydeliggjort at forbudet mot forkynnelse gjelder i alle fag, ikke bare i KRLE. Det innebærer ikke noen realitetsendring. I den gamle loven var det et forkynningsforbud i KRLE, som var tolket å gjelde for all opplæring (alle fag), eksempelvis også opplæringen i naturfag. I lovproposisjonen, Prop. 57 L (2022-2023) punkt 35.2.2 om gjeldende rett, står det: «Undervisninga i faget (KRLE) skal ikkje vere forkynnande. Det er lagt til grunn at lova heller ikkje opnar for forkynning i andre fag, sjølv om dette ikkje er eksplisitt regulert i lovteksten». Under departementets forslag i lovproposisjonens punkt 35.6 understrekes at det ikke foreslås nye regler, men «å presisere eit forbod mot forkynning i all opplæring». Det framgår også av innstillingen til ny opplæringslov at heller ikke Stortinget har ment å gjøre endringer i skolers mulighet til å tilby å delta på skolegudstjeneste, jf. innstillingen fra utdannings- og forskningskomiteen om den nye opplæringsloven, Innst. 442 L (2022–2023).

På denne bakgrunn har jeg kommunisert tydelig at tilbud om skolegudstjeneste ikke omfattes av forbudet mot forkynnelse i opplæringen, og jeg mener at det ikke er behov for endringer i opplæringsloven for å presisere at skolegudstjenester og lignende er tillatt.

Representantene Ropstad, Ulstein og Bollestad sitt forslag kan leses som om de ønsker at forbudet kun skal omfatte KRLE-faget, jf. at de skriver at forbudet «mot forkynnelse bør som tidligere kun omfatte KRLE-faget, og ikke hele skolen». Dette er jeg i så fall uenig i. Jeg mener det ikke bør åpnes opp for forkynning i for eksempel samfunnsfag og naturfag.

Læreplanverket legger rammer for opplæringen, og i Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen kapittel 1.2 står det blant annet at «Skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap». Hvorfor vi feirer jul er selvfølgelig noe elevene i norsk skole skal lære. Det er skolene selv som bestemmer hvordan de vil markere julen hos seg. Skolene kan trygt tilby elevene å delta på julegudstjenester hvis de ønsker det.

Representantforslag 29 S (2024-2025) punkt 2 om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjeneste, så fremt lokale kirker har ønske om å invitere

Representantene Ropstad, Ulstein og Bollestad ber regjeringen sørge for at alle elever får tilbud om å delta på skolegudstjeneste, så fremt lokale kirker har ønske om å invitere.

Det er viktig at alle elever i Norge, uavhengig av bakgrunn og religion, kan få oppleve, forstå og lære om tradisjoner som er viktige i Norge.

Jeg er imidlertid ikke enig med forslagsstillerne i at det bør innføres en plikt for skolene til å tilby alle elever å delta på skolegudstjeneste, så fremt lokale kirker har ønske om å invitere. Dette forslaget vil innebære en detaljregulering av kommunene og fylkeskommunene som er lite hensiktsmessig. Det må ligge innenfor det lokale handlingsrommet å bestemme hvordan de vil markere julen hos seg. Jeg har tillit til at kommunene og fylkeskommunene gjør gode vurderinger, og jeg er glad for at mange elever får oppleve å være med i kirken før jul.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur

